

Nr 345

Av herr Stefanson m. fl., *angående kommunernas upphandlingsverksamhet.*

(Lika lydande med motion nr 415 i Andra kammaren)

Frågan om den offentliga upphandlingens former har under efterkrigstiden intagit en framskjuten ställning i den ekonomiska samhällsdebatten. Genom 1952 års upphandlingskungörelse har för större delen av den statliga sektorn stadgats ett formbundet förfarande vid upphandlingen, vilket skapat garantier för en objektiv och rättvis bedömning av de anbud som ingivits av konkurrerande leverantörer. Upphandlingskungörelsen tillkom för att »förbilliga, rationalisera och standardisera» den statliga upphandlingen. Liknande generella regler finns för närvarande inte för kommunernas — d. v. s. de borgerliga primärkommunernas och landstingens — upphandling.

Under senare år har dock från bl. a. näringslivet vid upprepade tillfällen framförts önskemål om att även den kommunala upphandlingen skall underkastas upphandlingskungörelsens bestämmelser. Härvid har understrukits att den ojämförligt största delen av kommunernas upphandling sker under fullt tillfredsställande former men att avsaknaden av formella regler ofta medfört osäkerhet i de kommunala myndigheternas handläggning av upphandlingsärenden och ibland lett till ganska egendomliga beslut.

Frågan har också aktualiserats genom riksdagsmotioner åren 1956, 1960, 1961 och 1963. Motionärerna har i allmänhet anfört att även den kommunala upphandlingen bör ske i enlighet med upphandlingskungörelsens bestämmelser. Även om riksdagsbehandlingen i intet fall medfört några konkreta resultat, kan ändock sägas att frågan för varje år kommit att mötas med allt större intresse. Det kan här vara tillräckligt att hänvisa till statsutskottets utlåtande år 1961, där man betonar ärendets stora principiella betydelse. Samtidigt framhölls dock att statsmakterna med hänsyn till den kommunala självstyrelsen icke borde ingripa mot kommunernas vilja.

Enligt vissa beräkningar torde värdet av den kommunala upphandlingen uppgå till drygt fem miljarder kronor, d. v. s. något mera än den statliga upphandlingens omfattning. Det kan därför fastslås att den kommunala upphandlingen är en viktig faktor i landets ekonomi som i betydande utsträckning påverkar näringslivets verksamhet och inriktning. En företagare bör då han avger ett anbud känna trygghet i förvissningen att alla anbud

bedöms med hänsyn till ekonomiska och kvalitetsmässiga faktorer. Detta är för närvarande inte alltid fallet. Eftersom den kommunala upphandlingen, liksom den statliga, till övervägande del finansieras med skattemedel, bör det också för skattebetalarna vara av väsentligt intresse att upphandlingen verkställs så, att skattemedlen når den bästa användningen.

Enligt vår uppfattning bör därför statsmakterna taga initiativ till en allsidig utredning rörande dels nu förekommande problem och brister inom den kommunala upphandlingen, dels möjligheterna att inom ifrågasvarande område på frivillig väg upprätta generella regler med utgångspunkt främst från tillämpliga bestämmelser i den statliga upphandlingskungörelsen.

Med hänvisning till ovan anförda synpunkter hemställer vi, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning rörande kommunernas upphandlingsverksamhet.

Stockholm den 27 januari 1965

Stig Stefanson

Joh. Olsson

N. Yngve Nilsson

Lars Schött

Yngve Holmberg

Nr 346

Av herr Stefanson m. fl., angående arbetsgivares uppgifts- och uppbördsskyldighet.

(Lika lydande med motion nr 416 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 januari 1965

Stig Stefanson

Holge Ottosson

T. V. Mattsson

Joh. Olsson

Sven Nyman

Y. Holmberg

Erik T. Petersson